

Nr 131.

Av herr **Winberg**, *angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om de kungl. slottens anordnande för statens sjukvårdsväsen eller andra statsändamål.*

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag begäres vissa anslag för underhåll av de kungliga slotten. För den stora mängden av landets befolkning måste det särskilt under nuvarande tider, då man beslutsamt gjort sig av med hovstatslyxen i en stor del av Europas stater, te sig allt annat än tilltalande att i en tid av dyrhet och hård utgiftsbelastning för staten offra betydliga summor för nämnda lyxändamål. Ja, t. o. m. för den, som — i olikhet mot motionären — icke har en antimonarkistisk uppfattning, torde det säkerligen te sig i hög grad utmanande, att särskilt de lustslott m. m., som ligga utom Stockholm, skola uppehållas och reserveras för så onyttiga ändamål som fallet verkligen är, då de i verkligheten mycket sällan komma till användning, utan endast stå kvar utan någon raison d'être som paradbyggnader från en tid med andra åskådningar och uppfattningar om monarkens rättigheter samt om nationens skyldighet mot honom.

Att man även inom monarkistiskt styrda stater börjar komma under fund med att ett sådant uppehållande av lyxslotten är onödigt, framgår av det förhållandet, att det för någon tid sedan gick genom pressen en notis om att i en av Europas monarkier konungen *frivilligt* avstått från vissa slott och överlämnat desamma till användning för upprättande av skolor, sjukhus m. m. Men även från en del av de krigförande länderna har man under kriget erhållit uppgift om, att dylika dispositioner vidtagits, visserligen kanske endast för tillfället, men i alla fall innebärande

bevis för, att en annan uppfattning än den gamla håller på att bryta sig igenom och vinna terräng på detta område.

I vårt land liksom i alla andra länder har fördyrandet av byggnadskostnaderna under kristiden medfört, att staten ansett sig i största möjliga utsträckning böra tillsvidare inskränka byggande av hus även för för så ömmande och nödvändiga ändamål som för sjukvård, skolor m. m. Bristande tillgång till utrymme har på grund härav uppstått för nämnda ändamål. Man kan ej undgå att under sådana förhållanden rikta sina blickar på de ovan nämnda kungliga slotten, som i allmänhet stå oanvända och som i stor utsträckning efter vissa ändringsarbeten säkerligen skulle kunna komma till *nyttig* användning för de ändamål som ovan nämnts.

Under hänvisning till denna korta motivering hemställes alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, i vilken utsträckning de kungliga slotten kunna och böra omändras och användas för statens sjukvårdsväsen, skolväsen eller andra statsändamål, samt till riksdagen inkomma med förslag till de åtgärder, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 22 januari 1920.

C. Winberg.
